

VYRIAUSYBĖS ATSTOVŲ ĮSTAIGOS VYRIAUSYBĖS ATSTOVAS PANEVĖŽIO IR UTENOS APSKRITYSE

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 60, LT-01110 Vilnius, mob. +370 609 54 703, +370 658 42 925, el. p. info@vaistaiga.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 305205389
Adresas korespondencijai: Respublikos g. 62, LT-35158 Panevėžys, mob. +370 609 54 669, +370 658 42 941, el. p. panevezys@vaistaiga.lt

Zarasų rajono savivaldybės tarybai

2025-07-07 Nr. TR3-8-(5.3.E)

Kopija
Zarasų rajono savivaldybės meriui
Nijolei Guobienei

TEIKIMAS

DĖL LAISVĖS KOVŲ IR ISTORINĖS ATMINTIES ĮAMŽINIMO NUOLATINĖS KOMISIJOS VEIKLOS NUOSTATŲ, PATVIRTINTŲ ZARASŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS TARYBOS 2024 M. VASARIO 15 D. SPRENDIMU NR. T-36 „DĖL LAISVĖS KOVŲ IR ISTORINĖS ATMINTIES ĮAMŽINIMO NUOLATINĖS KOMISIJOS SUDARYMO IR VEIKLOS NUOSTATŲ PATVIRTINIMO“ 10 PUNKTO NUOSTATŲ

Zarasų rajono savivaldybės taryba 2024 m. vasario 15 d. priėmė sprendimą Nr. T-36 „Dėl laisvės kovų ir istorinės atminties įamžinimo nuolatinės komisijos sudarymo ir veiklos nuostatų patvirtinimo“ (toliau - Nuostatai).

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 3 str. 2 d. 6 p. reglamentuotą aiškumo principą, reiškiančio, kad teisės aktuose nustatytas teisinis reguliavimas turi būti logiškas, nuoseklus, glaustas, suprantamas, tikslus, aiškus ir nedviprasmiškas, bei 3 str. 2 d. 7 p. reglamentuoto sistemiškumo principo, reiškiančio, kad teisės normos turi derėti tarpusavyje, žemesnės teisinės galios teisės aktai neturi prieštarauti aukštesnės teisinės galios teisės aktams (...), bei atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos savivaldybių administracinės priežiūros įstatyme (toliau – Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymas) Vyriausybės atstovui suteiktus įgaliojimus, vykdant Zarasų rajono savivaldybės veiklos administracinę priežiūrą, nustatyta, kad atitinkamos Nuostatų nuostatos neatitinka aukštesnės galios teisės aktų nuostatų, po Lietuvos Respublikos Seimo 2024 m. birželio 6 d. priimto Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 3, 9, 12, 15, 17, 18, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 27, 29, 30, 32, 33, 34, 35, 38, 63, 67 ir 68 straipsnių pakeitimo įstatymo.

2025 m. vasario 4 d. Vyriausybės atstovų įstaiga raštu „Dėl Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo nuostatų įgyvendinimo“ Nr. S3-10-(5.14 Mr) Zarasų rajono savivaldybės buvo prašoma užtikrinti, kad savivaldybės tarybos sudarytų komisijų nuostatai atitiktų Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo (toliau - VSĮ) 22 str. pasikeitimus, įsigaliojusius 2024 m. birželio mėn. dėl balsavimo tvarkos, kai balsai pasiskirsto po lygiai.

Nuostatų 10 punkte nustatyta, kad Komisijos sprendimai priimami posėdyje dalyvaujančių Komisijos narių balsų dauguma. *Balsams pasiskirsčius po lygiai, lemia Komisijos posėdžio pirmininko balsas.* Toks reglamentavimas neatitinka ir prieštarauja VSĮ 22 str. 10 d. nuostatai, ta apimtimi, kurioje nustatyta Laisvės kovų ir istorinės atminties įamžinimo komisijos balsavimo procedūra. Įstatymo leidėjas nustatė du imperatyvius reikalavimus: 1. Jeigu balsai pasiskirsto po lygiai (laikoma, kad balsai pasiskirstė po lygiai tada, kai balsų už gauta tiek pat, kiek prieš, taip pat kai balsų už gauta tiek pat, kiek prieš ir susilaikiusių kartu sudėjus), balsuojama dar kartą; 2. Jeigu balsavus dar kartą balsai pasiskirsto po lygiai, balsavimas tęsiamas komisijos nuostatų nustatyta tvarka. Taigi Nuostatuose turi būti nustatyta, ne tik antro balsavimo privalomumas balsams pasiskirsčius po lygiai, bet ir tvarka, kai ir po antro balsavimo balsai pasiskirsto po lygiai.

Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 3 str. 4 p. numatyta, kad viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi įstatymo viršenybės principu, kuris reiškia, kad viešojo administravimo subjektų įgaliojimai atlikti viešąjį administravimą turi būti nustatyti įstatymuose, o veikla atitikti šiame įstatyme išdėstytus teisinius pagrindus. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas, aiškindamas viešojoje teisėje taikomus įstatymo viršenybės, nepiktnaudžiavimo valdžia ir teisinio apibrėžtumo principus, ne kartą yra akcentavęs, kad visi viešojo administravimo subjektai turi tik tokius įgaliojimus, kurie jiems suteikti konkrečiomis teisės aktų normomis ir svarbu, kad institucijos, vykdydamos įstatymais joms priskirtą veiklą, veiktų tik taip, kaip numato teisės aktai, jiems priskirtos kompetencijos ribose, o bet kokie viešojo administravimo subjektų veiksmai ar sprendimai, priimti viršijant nustatytą kompetenciją (ultra vires), pripažįstami neteisėtais (2014 m. kovo 27 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A502-727/2014; 2014 m. rugpjūčio 27 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A502-1523/2014 2015 m. liepos 31 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-1547-502/2015; 2012 m. sausio 26 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A858-257/2012).

Toks Laisvės kovų ir istorinės atminties įamžinimo komisijos nuostatų 10 punkte nustatytas balsavimo reglamentavimas taip pat prieštarauja VSĮ 4 straipsnio 5 punkte įtvirtintam vienam iš pagrindinių principų, kuriuo grindžiama vietos savivalda – teisėtumo principui, kuris reikalauja, kad savivaldybės institucijų ir įstaigų veikla būtų grindžiama Konstitucija, įstatymais ir kitais teisės

aktais, t. y. turi būti užtikrinamas savivaldybės veiklos ir savivaldybės institucijų priimamų sprendimų teisėtumas, kuris be kita ko įpareigoja teisėkūros subjektus laikytis teisės aktų hierarchijos ir užtikrinti, kad žemesnės galios teisės aktai atitiktų visų aukštesnės galios teisės aktų reikalavimus. Savivaldybių savarankiškumo ir veiklos principas nėra absoliutus ir jis neatleidžia viešojo administravimo teises ir pareigas turinčio subjekto (savivaldybės tarybos) nuo pareigos laikytis visų kitų viešosios teisės principų, taip pat – teisėtumo principo (2012 m. rugpjūčio 9 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A146-1917/2012, Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo biuletenis Nr. 24, 2012, 70–86 p.).

Be to atkreiptinas dėmesys, kad būtina tikslinti Nuostatų 6, 9 punktus dėl nuotolinių ir mišrių posėdžių būdų. Nuostatų 6 punkte nustatyta, kad „Komisijos pirmininkui pasiūlius, nariams pritarus, galimas *elektroninis Komisijos posėdis*, kai nariai savo poziciją posėdžio darbotvarkės klausimu ir dėl siūlomo sprendimo pateikia elektroniniu paštu.“, o VSĮ 22 straipsnio 8 dalis numato, kad „Savivaldybės tarybos komisijos posėdis gali vykti nuotoliniu būdu ar mišriuoju būdu. Sprendimą organizuoti posėdį nuotoliniu būdu arba mišriuoju būdu priima komisijos pirmininkas savo iniciatyva arba gavęs komisijos nario prašymą dalyvauti posėdyje nuotoliniu būdu“. Šiuo atveju, Nuostatuose neįtvirtinus posėdžių organizavimo mišriuoju ar nuotoliniu būdu, atitinkamai šia apimtimi Nuostatai prieštarauja VSĮ 22 straipsnio 8 dalies nuostatai dėl šios komisijos posėdžių organizavimo būdo. Atitinkamai būtina keisti 9 punktą, kuriame numatytas elektroninio komisijos posėdžio atvejis.

Nuostatų 12 punkte nustatyta, kad Posėdžio protokolai ir kiti Komisijos veiklos dokumentai saugomi teisės aktų nustatyta tvarka. Šiai nuostatai būtinas tikslinimas, kadangi šis punktas neatitinka VSĮ 22 str. 7 d. nuostatai, kurioje nurodyta, jog Savivaldybės tarybos komisijų posėdžių metu daromas garso ir vaizdo įrašas. Komisijų posėdžiai, išskyrus komisijų uždarus posėdžius, transliuojami tiesiogiai ir komisijų posėdžių garso ir vaizdo įrašai Dokumentų ir archyvų įstatymo nustatyta tvarka saugomi informacinėse laikmenose ir skelbiami viešai reglamento nustatyta tvarka savivaldybės interneto svetainėje. Svarstant valstybės, tarnybos, komercinę paslaptį sudarančią, su asmens duomenimis, kurių viešinimas neatitiktų Reglamento (ES) 2016/679 reikalavimų, susijusią informaciją ir (ar) teisės aktų, kuriuose yra valstybės, tarnybos, komercinę paslaptį sudarančios, su asmens duomenimis, kurių viešinimas neatitiktų Reglamento (ES) 2016/679 reikalavimų, susijusios informacijos, projektus, posėdžių garso ir vaizdo įrašai neviešinami (pažymiu, kad ši VSĮ 22 str. 7 d. formulotė įsigalios nuo 2025 m. rugpjūčio 1 d.). Minima nuostata neatitinka VSĮ ta apimtimi, kuria nustatoma garso ir vaizdo įrašų, tiesioginių transliacijų paskelbimo tvarka, išskyrus įstatyme numatytas išimtis.

Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 7 straipsnio 1 dalies 1 ir 3 punktu, 8 straipsnio 1 dalies 1 punktu, **siūlau** artimiausiame savivaldybės tarybos posėdyje svarstyti Laisvės kovų ir istorinės atminties įamžinimo nuolatinės komisijos veiklos nuostatų, patvirtintų Zarasų rajono savivaldybės tarybos 2024 m. vasario 15 d. sprendimu Nr. T-36 „Dėl laisvės kovų ir istorinės atminties įamžinimo nuolatinės komisijos sudarymo ir veiklos nuostatų patvirtinimo“ keitimo klausimą.

Vyriausybės atstovo teikimą Zarasų rajono savivaldybės taryba turi apsvarstyti ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo teikimo gavimo dienos ir apie priimtą sprendimą pranešti Vyriausybės atstovui raštu per 5 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo dienos.

Informuoju, jog Vyriausybės atstovas, vadovaudamasis Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 9 straipsnio 1 dalies 4 punktu, gali nustatyti kitą teikimo įvykdymo terminą, jeigu bus gautas pagal kompetenciją savivaldybės administravimo subjekto prašymas šį terminą pratęsti. Prašymas nustatyti kitą teikimo įvykdymo terminą turi būti motyvuotas ir pagrįstas bei pateiktas savivaldybės tarybos vardu.

Atkreipiu merės dėmesį į tai, kad vadovaujantis Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo 8 straipsnio 6 dalimi, meras artimiausiame savivaldybės tarybos posėdyje privalo su informacija apie teikimą supažindinti savivaldybės tarybos narius.

Vyriausybės atstovas Panevėžio ir Utenos apskrityse

Egidijus Lapinskas